

Aan de gemeenteraad van de gemeente Delft  
Postbus 78  
2600 ME Delft

GEMEENTE DELFT

29 MEI 2007

Afd: MIL Par:

VIA BPS

Grote Marktstraat 43  
Postbus 66  
2501 CB Den Haag  
Telefoon 070 750 1500  
Telefax 070 750 1501  
E-mail informatie@haaglanden.nl  
Internet www.haaglanden.nl

Postbank 3893131  
Bank BNG 28 50 28 499

contactpersoon L.H. de Puij

uw kenmerk

datum 24 mei 2007

doorkiesnummer 070 750 1614

ons kenmerk SH07.874

blz.1(n) 1

onderwerp Voorlopig ontwerp-Regionaal  
Milieuplan Haaglanden 2008 t/m  
2012

projectnummer MZ 411



Geachte Raad,

Op 23 mei jl. is door het dagelijks bestuur het voorlopig ontwerp-Regionaal Milieuplan Haaglanden 2008 t/m 2012 vastgesteld.

Ingevolge artikel 20, tweede lid van de Regeling stadsgewest Haaglanden 1995 stellen wij u in de gelegenheid uw eventuele commentaar op het bijgevoegde voorlopig ontwerp-Regionaal Milieuplan tot uiterlijk 19 juli 2007 aan het algemeen bestuur van het Stadsgewest Haaglanden aan te bieden.

Het dagelijks bestuur zal bij de vaststelling van het definitieve ontwerp-Regionaal Milieuplan de tijdig ingediende zienswijzen van zowel raden als andere belanghebbenden in zijn vergadering van 10 oktober 2007 behandelen. Hierna vindt behandeling van het ontwerp plaats in de adviescommissie RGVM en het algemeen bestuur.

Het dagelijks bestuur van het Stadsgewest Haaglanden,

de secretaris,

de voorzitter,

drs. A. Harkes

drs. W.J. Deetman

***Voorlopig Ontwerp-  
Regionaal Milieuplan  
Haaglanden 2008  
t/m 2012***

***24 mei 2007***

milieu

## **Ontwerp-Regionaal Milieuplan Haaglanden 2008 tot en met 2012**

| <b>Inhoudsopgave</b>                         | <b>Pagina</b> |
|----------------------------------------------|---------------|
| <b>1. Inleiding</b>                          | 2             |
| <b>2. Speerpunten van milieusamenwerking</b> | 4             |
| Vooraf                                       |               |
| 2.1. Klimaat en energie                      | 4             |
| 2.2. Luchtkwaliteit                          | 7             |
| 2.3. Externe veiligheid                      | 9             |
| 2.4. Handhavingssamenwerking                 | 11            |
| 2.5. Geluid                                  | 14            |
| 2.6. Milieu in ruimtelijke plannen           | 15            |
| <b>3. Middelen: inzet mensen en geld</b>     | 16            |
| <b>Bijlage:</b>                              | 17            |
| Begrippenlijst                               |               |

## 1. Inleiding

Het Stadsgewest Haaglanden is een regionaal openbaar lichaam als bedoeld in artikel 104 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Op grond van artikel 8 van de Regeling Stadsgewest Haaglanden 1995 en artikel 4.15a Wet Milieubeheer kan het algemeen bestuur van het Stadsgewest Haaglanden met het oog op de bescherming van het milieu een regionaal milieubeleidsplan vaststellen, dat richtinggevend is voor gemeenten.

De samenwerking van gemeenten op het terrein van Milieu is bevestigd in de definitieve wettelijke status die het Stadsgewest per 1 januari 2006 heeft gekregen, namelijk die van plusregio.

### Van Hoofddlijnennotitie naar Regionaal Milieuplan

De basis voor het Regionaal Milieuplan Haaglanden 2008 tot en met 2012 vormt de Hoofddlijnennotitie Regionaal Milieuplan Haaglanden 2006-2010, die in december 2005 door het dagelijks bestuur van het Stadsgewest Haaglanden is vastgesteld. In de Hoofddlijnennotitie zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- samenwerking is er van en voor de regiogemeenten en gaat uit van duidelijke ambities met aantoonbare resultaten
- bij de samenwerking moet ook over de regiogrenzen heen gekeken worden
- waar mogelijk wordt gekozen voor een gebiedsgerichte benadering.

### Speerpunten

De regionale milieusamenwerking concentreert zich in de periode tot en met 2012 op: Klimaat en energie, Luchtkwaliteit, Externe veiligheid, Geluid en Handhavingssamenwerking. Verder wordt ook gewerkt aan een Duurzaamheidsvisie Haaglanden.

Milieu en milieusamenwerking staan in Haaglanden niet op zich. Milieuaspecten vervlechten zich meer en meer met de economische en ruimtelijke dynamiek van deze regio. Het nieuwe Regionale Structuurplan Haaglanden voor de periode tot 2020 zet het integrale beeld van Haaglanden neer. Duurzaamheid geldt hierbij als één van de uitgangspunten.

Bij het ontwikkelen van beleid eisen Rijks- en, steeds vaker, Europese milieuwet- en regelgeving een duidelijke zorg voor het milieu. Het alleen via milieubeleidsinstrumenten nastreven van milieudoelstellingen is niet meer voldoende: milieudoelstellingen krijgen een meer prominente plaats toegekend in het beslissingsproces van andere sectoren. Hierbij aansluitend is in dit Milieuplan een ambitie neergelegd vanuit het instrument MIRUP: milieu in ruimtelijke plannen.

### Regionale ambities

De Toekomstagenda Milieu van het ministerie van VROM en het Milieuplan van de provincie Zuid-Holland verwachten van samenwerkingsregio's een duidelijk, met gemeenten afgestemd beleid. Regio's moeten laten zien waarvoor ze staan en een eigen verantwoordelijkheid nemen voor een hoge milieuambitie.

De samenwerkende gemeenten in de regio Haaglanden hebben een eigen ambitie neergelegd in dit Regionaal Milieuplan Haaglanden om te komen tot een regio waar de inwoners wonen, werken en recreëren in een prettig en schoon leefklimaat.

Met dit document leggen de gemeenten in samenwerking met het Stadsgewest de komende jaren een stevig fundament voor de gezamenlijke milieuambities van de regio. Er is een gemeenschappelijke koers om te komen tot de meest duurzame regio van de Randstad, hetgeen zich onder andere uit door een duurzaam gebruik van energiebronnen, door duurzame gebouwen, door schoon openbaar vervoer, meer duurzaam ondernemen voor een schoner milieu. Om deze ambitie te realiseren, is vergunningverlening en handhaving op alle kleursporen, zoals bij gebouwen, essentieel.

Dit raakt meteen aan de Duurzaamheidsvisie Haaglanden, die nog een stap verder gaat dan het regionaal milieuplan. Waar het regionaal milieuplan over milieuambities tot en met 2012 gaat, spreekt de Duurzaamheidsvisie over de gezamenlijke ambities 2020/2030 van duurzaamheid waar gemeenten en het Stadsgewest met al hun disciplines en maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven een bijdrage aan (moeten) leveren. Doelen worden bereikt via de programma's van gemeenten en van de sectoren van het Stadsgewest.

## 2. Speerpunten van milieusamenwerking

### Vooraf

De term milieu volgens de Wet milieubeheer heeft de volgende aspecten (reikwijdte):

- a. bescherming van: mensen, dieren, planten, goederen, water, bodem, lucht
- b. de relaties tussen bovengenoemde objecten: ecosystemen, kringlopen, wisselwerkingen, klimaat
- c. bescherming van: landschappelijke waarden, natuurwetenschappelijke waarden, ecologische waarden, cultuurhistorische waarden
- d. gevolgen voor de mens: lichamelijke gevolgen, aantoonbare psychische gevolgen (leefbaarheid)
- e. overige aspecten: grondstoffenbeheer, energieverbruik, ruimtebeslag, ketenbeheer, mobiliteitsbeperking.

Tijdens de voorbereiding van de Hoofddijnennotitie in 2005 kwam naar voren dat voor de regionale agenda van het Stadsgewest, het samenwerkingsverband van de negen regiegemeenten, als actuele milieuspeerpunten werden gezien: klimaat- en energiebeleid, luchtkwaliteit, met name in relatie tot mobiliteit, externe veiligheid, samenwerking op handhaving en vergunningverlening. Ook is gekozen een regionale duurzaamheidsvisie 2020 op te stellen. De keuze voor een beperkt aantal onderwerpen betekent impliciet dat dit Milieuplan niet alle hierbovengenoemde aspecten van milieubeheer beslaat.

Redenen voor een regionale aanpak zijn: bovenlokale vraagstukken, efficiencywinst, afstemming en eenduidigheid van optreden binnen de regio.

## 2.1. Klimaat en energie

### 2.1.1. Kader

Klimaatverandering als gevolg van opwarming van de aarde en daarmee samenhangende problemen als extreme regenval en verdroging, zeespiegelstijging, verlies van biodiversiteit, luchtvervuiling (roet, NO<sub>2</sub>) staat wereldwijd hoog op de politieke agenda.

Klimaatbeleid richt zich op terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen<sup>1</sup> en op aanpassing aan klimaatverandering<sup>2</sup>.

Dit milieuplan gaat in op de maatregelen die worden genomen om broeikasgassen te verminderen en dan met name kooldioxide/CO<sub>2</sub>. De uitstoot van CO<sub>2</sub> wordt in de regio Haaglanden vooral veroorzaakt door automobiliteit, i.c. auto's en bussen, door energiegebruik in gebouwen en energieopwekking door middel van fossiele brandstoffen, met name in de glastuinbouw. Bij het terugdringen van de uitstoot van emissies in de regio ligt de nadruk op zgn. bronmaatregelen. Voorbeelden zijn het bij de bebouwde omgeving stimuleren van duurzaam bouwen, duurzame inkoop en aanbesteding; bij glastuinbouw valt te denken aan gesloten kassen met warmte, CO<sub>2</sub>afvang en -opslag, en wateropslag in de bodem en bij verkeer wordt ingezet op schoner rijden door schonere brandstoffen en motoren.

In de landelijke Toekomstagenda Milieu is ingezet op energietransitie ofwel omslag naar een duurzame energiehuishouding. Dit als antwoord op politieke en economische ontwikkelingen zoals de stijgende olieprijs en de mondiale Kyoto-afspraken. Het kabinet heeft inmiddels haar

<sup>1</sup> Het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen heet ook wel mitigatie.

<sup>2</sup> Het aanpassen aan klimaatverandering heet ook wel adaptatie.

klimaatbeleid verbreed door inzet op aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering via het ARK c.q. Adaptatie, Ruimte en Klimaatprogramma<sup>3</sup>.

Vijf regiogemeenten nemen deel aan het 'klimaatconvenant' BestuursAkkoord Nieuwe Stijl (BANS). Het BANS, bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het uitvoeren van lokale projecten voor vermindering van CO<sub>2</sub>, zoals gemeentelijke inkoop van groene stroom, loopt tot uiterlijk eind 2008. Landelijk wordt gewerkt aan een vervolg op deze regeling.

De klimaatactiviteiten van het Stadsgewest waren de afgelopen jaren gericht op windenergie, inzet van gemeentelijke biomassa voor energiecentrales en duurzaam bouwen. De haalbaarheid van restwarmtebenutting in combinatie met gebruik van geothermische warmte voor verwarming van woningen, kantoren en kassen wordt samen met 8 gemeenten onderzocht. Bij positief resultaat wordt na een daartoe genomen besluit een businessplan opgesteld.

De ambities voor klimaat- en energiebeleid in de Hoofdpijnennotitie:

- In deze regio is tenminste voldaan aan de Kyoto-afspraken om in 2010 ten opzichte van 1990 6% reductie van broeikasgassen te realiseren. Dit wordt bereikt door regionaal afgestemde klimaatinspanningen met name op de thema's wonen, werken, verkeer en vervoer en duurzame energie
- Minimaal 5% van het totale energiegebruik van de huishoudens in de regio wordt duurzaam opgewekt. Dit geschiedt door het stimuleren van duurzame energieprojecten.

Inmiddels heeft de Europese Commissie haar plan voor een nieuwe energiestrategie openbaar gemaakt: de landen van de EU moeten in 2020 20% tot 30% minder CO<sub>2</sub> uitstoten ten opzichte van 1990. De opwarming van de aarde moet beperkt blijven tot 2 graden Celsius.

Naar verwachting zullen deze hoge ambities ook leiden tot hogere klimaatambities voor de regio dan die in de Hoofdpijnennotitie zijn genoemd. Dit komt dan tot uiting in het beleid van het Stadsgewest in de diverse beleidsdocumenten, zoals de op te stellen regionale Duurzaamheidsvisie en het nieuwe Regionaal structuurplan.

### **2.1.2. Beoogd resultaat 2012**

1. Klimaatbeleid, gericht op besparing van energie, duurzame energie en het efficiënt inzetten en compenseren van fossiele brandstoffen, is in 2012 geïntegreerd in andere beleidsterreinen van het Stadsgewest.  
Zo zijn met corporaties en ontwikkelaars en het overige bedrijfsleven afspraken gemaakt over het realiseren van grootschalige energiebesparing.
2. Het Stadsgewest is de motor voor regionale klimaat- en energieprojecten.  
Ook marktpartijen/bedrijfsleven en kennisinstellingen (TU Delft/Haagse Hogeschool) nemen daarin hun verantwoordelijkheid en zijn betrokken bij klimaat- en energieprojecten.
3. Alle negen gemeenten werken met BANS 2.  
Uitgangspunt is regionaal samen te werken wanneer opschalen winst biedt.
4. Een samenwerkingsverband van gemeenten en energieorganisaties in de regio Haaglanden is opgericht met als taak het verminderen van CO<sub>2</sub>.  
Zoveel mogelijk wordt hierbij aangesloten bij bestaande organisatieverbanden, zoals Delfts Energie Agentschap/DEA, Energie Agentschap Zoetermeer/EAZ en Ontwikkelings Maatschappij Den Haag.

<sup>3</sup> Het ARK-programma heeft als doel het klimaatbestendig maken van de ruimtelijke inrichting van Nederland. Het gaat daarbij om thema's als waterbeheer en veiligheid, transport, electriciteitsvoorziening, natuurbeheer en volksgezondheid.

### 2.1.3. Acties

1. Integratie van klimaatbeleid in het beleid van de andere stadsgewestelijke sectoren vindt plaats aan de hand van specifieke onderwerpen, zoals:
  - a. Economische Zaken: te denken valt aan energiebesparing bij bedrijven/kantoren, gebruik van restwarmte en restkoude bij bedrijven/kantoren, aanleg energieinfrastructuren op nieuwe en te herstructureren bedrijventerreinen, zo mogelijk in relatie tot het regionale warmtenet
  - b. Wonen: stimuleren van duurzaam bouwen, afspraak "warmte- tenzij" vanwege de aanleg van het warmtenet, gebiedsgericht energiebeleid, waarvoor een CO<sub>2</sub>kansenkaart wordt opgesteld en EPL/Energie Prestatie op Locatie eisen zijn benoemd, passief bouwen/zongericht bouwen
  - c. Verkeer en Vervoer: gebruik van duurzame schone energiebrandstoffen bij auto's en bussen, modal shift naar langzaam verkeer en openbaar vervoer, mobiliteitsmanagement
  - d. Ruimtelijke Ordening: inbreng van EPL, inbreng regionale CO<sub>2</sub>-kansenkaart voor energiebesparing, locaties vulpunten voor aardgas c.q. alternatieve schone brandstoffen, Stedenbaan, Locatieontwikkeling en bereikbaarheid/LOB, binnenstedelijke verdichting, ruimte voor het warmtenet, ruimte voor groen en natuur, aandacht voor biodiversiteit
  - e. In het kader van de voorbeeldfunctie van Stadsgewest en regiogemeenten: regionale afstemming op het gebied van duurzame inkoop en aanbesteding. Het betreft hier vooral de energierelateerde producten.
2. Succesvolle lokale klimaatprojecten die een meerwaarde hebben voor andere gemeenten in de regio worden opgeschaald naar regionaal niveau. Voorbeelden hiervan zijn het Loket warm wonen Leidschendam-Voorburg en de CO<sub>2</sub>monitor van Den Haag.
3. Voor de financiering van gemeentete overstijgende klimaatprojecten wordt in overleg met de gemeenten subsidie aangevraagd in het kader van de nieuwe BANS-2 regeling. Te denken valt hierbij aan:
  - a. een vervolgtrajec biomassa als de haalbaarheidsstudie naar inzameling van biomassa in de regio technisch en financieel positief uitkomt
  - b. het stimuleren van windenergie
  - c. bij positieve uitkomst van de haalbaarheidsstudie het starten van het vervolgtrajec van het warmtenet (koppeling van in de regio aanwezige warmtebronnen als geothermische warmte, restwarmte, energieleverende kas)
  - d. het initiëren van stimuleringsprojecten voor groen en ecologie.
4. Met het oog op oprichting van een samenwerkingsverband om CO<sub>2</sub> in de regio te verminderen worden verschillende opties uitgewerkt aan de hand van taakomschrijving, samenstelling en financiën.
5. Informatievoorziening en kennisdeling wordt meer gestructureerd door o.a. netwerkbijeenkomsten klimaat, nieuwsbrief, cursussen/themabijeenkomsten voor specifieke doelgroepen.

## 2.2. Luchtkwaliteit

### 2.2.1. Kader

Het gebruik van fossiele brandstoffen in verkeer en industrie draagt in grote mate bij aan:

- klimaatverandering als gevolg van uitstoot van kooldioxide ofwel CO<sub>2</sub> en
- luchtverontreiniging door o.a. stikstofdioxide, benzeen en fijn stof. Luchtvervuiling is een mondiaal probleem.

Beleid voor een betere luchtkwaliteit heeft een nauw verband met klimaatbeleid en -doelstellingen, zoals ondermeer vastgelegd in het Kyotoprotocol.

De Europese Unie stelt richtlijnen vast voor luchtkwaliteit waaraan de lidstaten moeten voldoen. De EU-richtlijn is vertaald in het Besluit luchtkwaliteit 2005 met normen voor fijn stof ofwel PM<sub>10</sub>, die vanaf 2005 gelden en voor stikstofdioxide ofwel NO<sub>2</sub> die vanaf 2010 gelden.

In Nederland wordt op basis van Europese wetgeving een nieuw wetsvoorstel Luchtkwaliteit voorbereid waaraan een programma met maatregelen wordt gekoppeld dat de Nederlandse luchtknelpunten binnen de daarvoor door de EU gestelde termijn oplost. De Wet luchtkwaliteit inclusief het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) wordt naar verwachting begin 2008 van kracht.

Het NSL is een samenwerkingsprogramma 2007 t/m 2011 waarin bouwprojecten "in betekenende mate" en een aantal compenserende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit worden vastgesteld. Ook is er een zgn. saneringsopgave bij (hardnekkige) hotspots, omdat met het NSL moet worden aangetoond dat op termijn overal wordt voldaan aan de grenswaarden.

De regio's Rotterdam, Haaglanden en Zuid-Holland-Zuid en de gemeenten Rotterdam, Den Haag en Dordrecht werken nauw samen met de provincie Zuid-Holland om voor het gebied van de Zuidvleugel een luchtknelpuntenanalyse met oplossingen/maatregelen op te stellen.

De invloed van het verkeer op de luchtkwaliteit in de regio Haaglanden is groot. De maatregelen richten zich dan ook met name op de mobiliteit. In 2005 is de nota 'Naar een betere luchtkwaliteit in Haaglanden' vastgesteld met regionale maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit.

De ambitie voor luchtkwaliteit in de Hoofddijnennotitie is te voldoen aan de normen voor luchtkwaliteit. Dit betekent dat ingrijpende maatregelen nodig zijn om te voorkomen dat deze normen voor NO<sub>2</sub> in 2010 op een enkele locatie niet worden gehaald en dat zo spoedig mogelijk de reeds geldende normen voor fijn stof worden gehaald.

### 2.2.2. Beoogd resultaat 2012

1. Het Stadsgewest Haaglanden trekt samen met de Stadsregio Rotterdam en de provincie Zuid-Holland op in de strategie om voor het oplossen van luchtkwaliteitsknelpunten jaarlijks voldoende financiële middelen te verwerven van onder andere het Rijk (VROM en V&W in het kader van de NSL).  
Voor groeikansen op zowel economisch als ruimtelijk gebied, is het absoluut noodzakelijk dat, binnen gestelde EU-termijnen, aan luchtnormen wordt voldaan.
2. Het Stadsgewest houdt bij haar beleid voor verkeer en openbaar vervoer in de regio rekening met resultaten van analyses van de luchtkwaliteit.  
Infrastructurele maatregelen zoals routing van verkeer op bepaalde wegen, verbetering van de doorstroming, mobiliteitsmanagement en ook fietsbeleid dragen bij aan verbetering van de luchtkwaliteit.

Andere beleidsterreinen dragen ook bij aan luchtdoelstellingen: ruimtelijke ordening, wonen, economische zaken.

3. Door het Stadsgewest wordt in nauwe afstemming met de regiogemeenten een sterke regie op het dossier luchtkwaliteit gevoerd.  
De combinatie van financiële middelen van het Stadsgewest<sup>4</sup> met VROM-gelden voor luchtknelpunten vergroot de mogelijkheden voor de regio met effectieve milieu- en verkeersmaatregelen de luchtkwaliteit te verbeteren en daarmee een schoon leefklimaat te realiseren.  
De subsidies voor projecten ter verbetering van de luchtkwaliteit, in casu VROM en BOR-lucht worden door het Stadsgewest in samenwerking met de gemeenten over projecten verdeeld.

### 2.2.3. Acties

1. De projecten in de nota 'Naar een betere luchtkwaliteit in Haaglanden' worden uitgevoerd. De projecten zijn in twee pakketten gedeeld:
  - het speerpuntenpakket ofwel A-pakket: o.a. realisatie van aardgasvulpunten in de regio en schonere wagenparken, milieuzonering, duurzame concessieverlening in OV, haalbaarheidsonderzoek naar duurzame energievoorziening/regionaal warmtenet en
  - het aanvullend pakket ofwel B-pakket: o.a. versneld uitvoeren ontbrekende schakels in het regionale fietsnetwerk, studie en uitwerking P&R/transferta, verbeteren hoogwaardig openbaar vervoer.Voor de meeste projecten wordt eerst onderzoek naar effect, kosten en haalbaarheid verricht. Na het bestuurlijk besluit om de maatregel uit te voeren, volgt de uitvoeringsfase.
2. Het Stadsgewest gaat samen met de gemeenten gedurende de looptijd van het NSL 2007 tot en met 2011 jaarlijks knelpunten luchtkwaliteit monitoren.  
Het Stadsgewest gebruikt hiervoor een uniforme werkwijze voor de berekening van de luchtkwaliteitsknelpunten. De werkzaamheden kunnen efficiënt in regionaal verband worden uitgevoerd.  
Verder zal het Stadsgewest de voortgang van het NSL, voor wat de afspraken voor de regio Haaglanden betreft, bewaken. Daaruit zal blijken of meer maatregelen nodig zijn omdat er knelpunten of bouwprojecten bij komen en welke maatregelen dan kosteneffectief zijn.
3. Het Stadsgewest onderzoekt, in samenwerking met glastuinbouwgemeenten, hoe de emissie van NO<sub>2</sub> en fijn stof uit de glastuinbouw kan worden teruggebracht. Dit project heeft relatie met klimaatbeleid.
4. Aan het verbeteren van luchtkwaliteit in de regio kan – naast verkeer en vervoer - ook worden bijgedragen vanuit de andere beleidsvelden. Specifieke onderwerpen hierbij zijn o.a.:
  - a. Wonen: energiegebruik in woningen en bedrijven
  - b. Ruimtelijke ordening: verdichting in de stad, vooral rondom openbaarvervoerlocaties (Locatieontwikkeling en bereikbaarheid/LOB-project en Stedenbaan), inzet van groen dat een positief effect heeft op de luchtkwaliteit
  - c. Economische Zaken: stedelijke distributieprojecten vanwege milieuzonering, stimulering vermindering uitstoot door de glastuinbouw, stimulering innovatieve duurzame energie c.q. kenniseconomie.

<sup>4</sup> BDU en BOR-fonds voor verkeers- en vervoersprojecten

## 2.3. Externe Veiligheid

### 2.3. 1. Kader

Het beleid op het gebied van externe veiligheid (EV) is gericht op het beheersen van de risico's van het werken met, het opslaan en transporteren van gevaarlijke stoffen<sup>5</sup>. Het doel daarvan is het beperken van de risico's waaraan burgers worden blootgesteld tot een aanvaardbaar niveau. Welk risico aanvaardbaar is, verschilt per situatie en vraagt om een zorgvuldige afweging en duidelijke informatie aan burgers en bedrijven.

Als gevolg van incidenten, denk aan de vuurwerkramp van Enschede, en ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen zoals Ipg in de bebouwde omgeving, staat externe veiligheid landelijk volop in de belangstelling. Vele organisaties hebben een verantwoordelijkheid op grond van nieuwe wet- en regelgeving. Denk aan veiligheidsnormen, risicocommunicatie en de voorbereiding op de bestrijding van calamiteiten.

Met de nota Samen Werken aan Externe Veiligheid, een gezamenlijk initiatief van de regiogemeenten, de Hulpverleningsregio Haaglanden (HRH) en het Stadsgewest, wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichtingen en taken in het kader van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen. Hierbij is gekozen voor een pro actief beleid, gericht op het tegengaan van het ontstaan van nieuwe knelpunten bij ruimtelijke ontwikkelingen en/of milieuvergunning-verlening en waarbij sprake is van een uitgekende vorm van samenwerking tussen de beleidsvelden ruimte, infrastructuur, milieu en crisisbeheersing.

In nauw overleg met de HRH is in 2006 voor de periode tot en met 2010 het Bureau Externe Veiligheid Haaglanden opgericht, met subsidie van de provincie Zuid-Holland op basis van de VROM subsidieregeling Programmafinanciering I en II. Het bureau wordt bemenst met specifieke deskundigen en medewerkers uit de Haaglandengemeenten. Daarmee is zowel algemene als specialistische kennis over externe veiligheid beschikbaar.

De ambities voor externe veiligheid in de Hoofdpijnennotitie zijn:

- 100% Borging van kwantiteit en kwaliteit van het EV-aspect in (inter)gemeentelijke processen
- Optimale afstemming tussen het ruimtelijk regionaal beleid en het externe veiligheidsbeleid
- Een regionaal EV-team van deskundigen is voor alle gemeenten ingezet.

### 2.3.2 Beoogd resultaat 2012

1. Gemeenten en Stadsgewest houden een actueel beeld van risicovolle situaties bij inrichtingen en transportroutes door middel van risicoinventarisatie (o.a. de risicokaart).
2. De data die daarvoor zijn verzameld, zijn tussen gemeenten, brandweer, HRH en Stadsgewest uitwisselbaar en vormen samen een regionaal, gemeentegrensoverschrijdend beeld.
3. Externe veiligheid is een integraal onderdeel van processen voor het ontwikkelen van ruimtelijke plannen voor bestaande dan wel nieuwe gebieden.
4. Burgers en bedrijven in de regio Haaglanden zijn op eenduidige wijze op hoogte van de risico's van EV-relevante bedrijvigheid/transport bij hen in de buurt.

<sup>5</sup> Het gaat hier niet om andere vormen van veiligheid, zoals sociale veiligheid of veiligheid bij het omgaan met evenementen.

5. Het Stadsgewest heeft specialistische kennis op het gebied van EV in huis, die ingezet wordt bij gemeentelijke organisaties die een verantwoordelijkheid hebben op het gebied van EV.

### **2.3.3 Acties**

1. Het bureau EV voert het jaarlijkse EV-programma uit.
2. Een aantal EV-gerelateerde projecten, zoals het actualiseren en het beheer van vergunningen, transportroutes, risicokaarten wordt gecoördineerd. De projecten worden in en door de gemeenten uitgevoerd.
3. Gemeenten moeten de regionale EV-visie op lokaal niveau operationaliseren. Het bureau EV kan hierbij ondersteuning bieden.
4. Het bureau EV draagt zorg voor het ontwikkelen van procesbeschrijvingen op grond waarvan EV een plaats krijgt in ruimtelijke orderingsprocessen en -plannen.
5. Het bureau EV ondersteunt de gemeenten bij het ontwikkelen van beleid op het gebied van risicocommunicatie en draagt zorg voor afstemming tussen gemeenten.

## **2.4. Handhavingssamenwerking**

### **2.4.1. Kader**

In de Toekomstagenda Milieu van het ministerie van VROM wordt aangegeven dat de regelgeving, vergunningverlening en handhaving moeten worden aangepast aan de eisen van de tijd. Het gaat daarbij niet alleen over milieu, maar ook over veiligheid en gezondheid. Nederland kent zo'n 500 instanties die vergunningen verlenen en controleren. Burgers en bedrijven beklagen zich over de administratieve lastendruk. Tegelijkertijd schiet het toezicht te kort - door gebrek aan menskracht, expertise en professionaliteit.

VROM onderzoekt nu een aantal opties voor een beter regelende overheid. Gedacht wordt aan het instellen van een beperkt aantal regionale uitvoeringsdiensten, ook wordt gesproken over een landelijk expertisecentrum dat lokale overheden kan ondersteunen. In 2007 geeft VROM hierover uitsluitsel. De centrale vraag in deze herijking is die van het optimale schaalniveau: waar moeten capaciteit en deskundigheid worden geconcentreerd? Bij deze herijking wordt rekening gehouden met de per 2008 in te voeren omgevingsvergunning. Vanaf dat jaar krijgen burgers en bedrijven te maken met één loket, vergunning, procedure en controle-instantie.

De provincie Zuid-Holland heeft samen met de regio's voor de periode 2007-2010 een samenwerkingsovereenkomst milieuwethandhaving opgesteld. Doel van de overeenkomst is een efficiënte en effectieve samenwerking tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke partijen te realiseren op het gebied van handhaving van milieuwet- en regelgeving. Het Stadsgewest Haaglanden heeft namens de regiogemeenten de overeenkomst mede ondertekend.

Het verbeteren van de leefomgeving in de regio door effectieve en efficiënte samenwerking in de handhaving en de vergunningverlening is een speerpunt van dit Milieuplan.

In stadsgewestelijk verband zijn in de regionale nalevingsstrategie tussen gemeenten afspraken gemaakt over hoe om te gaan met overtredingen van milieuvoorschriften. Ook wordt jaarlijks een regionaal handhavingsuitvoeringsprogramma opgesteld.

De ambitie voor de handhaving en vergunningverlening in de Hoofdpijnennotitie is een effectieve en efficiënte inzet van gemeenten en met externe partijen te bereiken door:

- Het optimaliseren van de afstemming van de handhavingsacties van alle partners en het onderzoeken en oppakken van de verschillende (verdergaande) vormen van samenwerking op het gebied van handhaving en vergunningverlening
- Het bevorderen van de regionale integrale handhavingssamenwerking en samenwerking tussen gemeentelijke diensten: aansluiting bij de omgevingsvergunning
- Aantoonbare resultaten van kwaliteit en kwantiteit aan de hand van meetinstrumenten, zoals monitoringrapportages, audits alsmede informatie over beste handelwijzen.

### **2.4.2. Beoogd resultaat in 2012**

1. De regiogemeenten werken samen op het gebied van handhaving en vergunningverlening. Dit beperkt zich niet alleen tot milieu maar heeft betrekking op meerdere disciplines. Indien mogelijk wordt integraal gecontroleerd.  
Op grond van de nieuwe woningwet (medio 2007) kan iedere gemeente voor het taakveld bouw- en woningtoezicht een handhavingsplan opstellen. Indien hier punten uit naar voren komen die zich lenen om regionaal te worden opgepakt dan worden deze meegenomen in het regionale handhavingsuitvoeringsprogramma.

2. Er is sprake van op elkaar afgestemde automatiseringssystemen waardoor het mogelijk wordt onderling, maar ook met andere partners gegevens uit te wisselen. Een doelstelling daarbij is om de administratieve lasten zo laag mogelijk te houden en dubbelingen te vermijden.
3. Het Stadsgewest organiseert dat regionale audits in het kader van het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer worden uitgevoerd. Resultaat is dat er één auditrapportage voor de gehele regio aan de provincie Zuid-Holland (de formele toezichthouder van het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer) wordt aangeboden. Deze vervangt de individuele gemeentelijke audits die door de provincie worden uitgevoerd. Ook hiermee worden de administratieve lasten van gemeenten verminderd. Het is niet de bedoeling een extra toezichtslaag te creëren.
4. De handhaving in de regio is op professionele wijze georganiseerd, inclusief een professionaliseringscyclus op regionale schaal: beleid, uitvoering, monitoring. Ook is er een regionale kennis- en uitvoeringspool van hoge kwaliteit, die is samengesteld uit gemeentelijke specialisten en waar gemeenten een beroep op kunnen doen. Het ontbreken van specifieke kennis en/of capaciteit mag geen belemmering opleveren voor een goede handhaving en vergunningverlening. Naast een specialist op het gebied van externe veiligheid maakt bijvoorbeeld ook een constructeur, een energiebesparingsadviseur, een akoestisch specialist, een afvalwaterspecialist deel uit van de regionale kennis- en uitvoeringspool.

Inzet is dat de kwaliteit zo hoog is dat overeengekomen is met de provincie dat de bevoegdheid voor de nu nog provinciale inrichtingen naar de regiogemeenten is overgedragen.

#### **2.4.3. Acties**

1. Het Stadsgewest stelt samen met de regiogemeenten ieder jaar een regionaal handavingsprogramma op. Eén van de uitgangspunten is om hier meer kleursporen dan alleen blauw en grijs bij de handhaving te betrekken en dus integraler te gaan werken. Hier wordt niet alleen gedacht aan het betrekken van andere gemeentelijke handavingspartners zoals Bouw- en woningtoezicht maar bijvoorbeeld ook aan de FIOD. Binnen de kerntaak handhaving wordt rekening gehouden met de landelijke prioriteiten en het provinciale beleid. De regio stimuleert integrale handhaving door het uitvoeren van gezamenlijke projecten, die een regionale component hebben.
2. Het Stadsgewest initieert een platform om knelpunten in de reguliere handhaving en samenwerking, die o.a. worden aangedragen door de regiogemeenten, bespreekbaar te maken en op te lossen.
3. Het Stadsgewest woont de lokale handhavingsoverleggen bij en tilt die zaken omhoog die bij meer gemeenten spelen en die geschikt zijn om regionaal op te pakken.
4. Het Stadsgewest verzorgt halfjaarlijkse monitoringsverslagen. In dat verslag wordt beschreven in hoeverre de gemaakte afspraken in het kader van de regionale nalevingsstrategie en met name de sanctiestrategie binnen de regio Haaglanden zijn nagekomen. Gemeenten in de regio streven ernaar hun werkwijze op elkaar af te stemmen. Via benchmarking worden de verschillen in kaart gebracht en naar aanleiding hiervan worden voorstellen besproken aangaande de beste handelwijzen.

5. De monitoring is het vertrekpunt voor de regionale audits op het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer. Met gemeenten en provincie worden afspraken gemaakt over de inhoud van de regionale audit die - in plaats van negen lokale audits die de provincie nu uitvoert - aangeboden wordt aan de provincie Zuid-Holland. Wanneer de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van kracht wordt, kan deze audit uitgebreid worden tot een audit op de handhaving van de omgevingsvergunning.
6. De komende jaren zet de regio als thema voor de landelijke Handhavingsestafette in op de integrale aanpak. Dit draagt bij aan het optimaliseren van de afstemming van de handhavingsacties tussen partners van straf- en bestuursrecht en het bevordert de samenwerking tussen gemeentelijke diensten. Dit sluit aan bij de omgevingsvergunning.
7. Het Stadsgewest initieert een vergunningenplatform om elkaar binnen de regio van ontwikkelingen binnen de wet- en regelgeving op de hoogte te houden alsmede voor het gezamenlijk oppakken van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving. Op korte termijn kunnen de Wabo, Waterwet, de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening, de nieuwe Woningwet en de 8.40 AMvB's worden genoemd. Verder kan gedacht worden aan ontwikkelingen op het gebied van bodem, ICT, subsidieregelingen EU.
8. Het Stadsgewest organiseert themadagen/workshops over landelijke thema's en over nieuwe ontwikkelingen in de integrale handhaving en vergunningverlening. Daarnaast bevorderen dergelijke bijeenkomsten de afstemming tussen vergunningverlening en handhavingsacties van alle partners. Dit is ook goed voor de netwerkvorming c.q. de drempel te verlagen om naar elkaar toe te stappen.

## **2.5. Geluid**

### **2.5.1. Kader**

Als gevolg van de Europese richtlijn omgevingslawaai en wijziging in het kader van de "modernisering instrumentarium geluidbeleid, eerste fase/MIG II, fase 1" is de Wet geluidhinder gewijzigd. Het betreft hier de introductie van een systeem van geluidsbelastingkaarten en actieplannen voor belangrijke geluidsbronnen (wegen, spoorwegen en burgerluchthavens) en voor agglomeraties. Verder kent de Wet geluidhinder een systeem van voorkeursgrenswaarden en hogere grenswaarden. Met de wijziging van de Wet geluidhinder wordt het vaststellen van hogere grenswaarden van GS naar de gemeenten gedecentraliseerd.

De gemeentelijke geluidskaarten van rail-, verkeers-, horeca- en industrielawaai moeten voor 30 juni 2007 gereed zijn en voor 18 mei 2008 moet een vijfjaarlijks gemeentelijk actieplan zijn vastgesteld met gemeentelijke ambities en de aanpak van de overschrijdingen van die ambities. De hoogte van die ambitie mag de gemeente zelf bepalen en ook mag per gebied of geluidsoort gedifferentieerd worden.

Op verzoek van gemeenten faciliteert het Stadsgewest in 2007 bij de afstemming van het bepalen van de ambities van de gemeenten.

### **2.5.2. Ambitie/beoogd resultaat**

- Er is sprake van afstemming van geluidsambities van gemeenten in de regio
- De plandrempels en gewenste geluidsbelastingen worden actief ingebracht bij ruimtelijke planprocessen van de gemeenten en het Stadsgewest
- Regionale kaarten met geluidsgegevens worden samengesteld en beheerd.

### **2.5.3. Acties**

- Het Stadsgewest organiseert dat geluidsambities van gemeenten worden afgestemd.
- Gegevens over geluid worden uitgewisseld ten behoeve van een regionale overzichtskaart.

## **2.6. Milieu in ruimtelijke plannen**

### **2.6.1. Kader**

Bij de (her)inrichting van ruimte is het van belang dat vanaf het begin van het planproces aan milieuaspecten wordt gedacht. Dit voorkomt dat plannen moeilijk of zelfs niet tot uitvoering gebracht kunnen worden en het biedt volop kansen om plannen met hoge kwaliteit te ontwikkelen. Betrokkenheid vanuit verschillende disciplines is hiervoor noodzakelijk.

In 2003 heeft het Stadsgewest Haaglanden het MIRUP, handreiking voor milieu in ruimtelijke plannen, uitgebracht. Het MIRUP biedt handvatten om de samenwerking tussen disciplines gestalte te geven en brengt de kansen in beeld. Het MIRUP geeft inzicht in ruimtelijke planprocessen en ontwikkelingen.

Om meer duurzame plannen in de regio te krijgen is door het Stadsgewest de toepassing van MIRUP op lokaal schaalniveau gestimuleerd.

MIRUP wordt ook toegepast bij het regionale planproces van het Regionaal Structuurplan Haaglanden. Voor het RSP wordt een Plan MER opgesteld. Voor een adequate toepassing van MIRUP heeft het Stadsgewest de gegevens nodig van de ruimtelijke structuren: ondergrond, water, groen, verkeer, energie, verstedelijking en milieuhygiënische situatie. Hier gaat het om geluid, lucht, geur en externe veiligheid.

### **2.6.2. Ambitie/beoogd resultaat**

Voor de periode 2008 tot en met 2012 wordt de ambitie neergelegd om de duurzaamheidsprincipes à la MIRUP<sup>6</sup> en specifiek voor wat de ondergrond betreft, vast onderdeel te maken van nieuwe lokale ruimtelijke planprocessen van minimaal 25 hectare en waar mogelijk ook kleiner dan wel ingeval dat sprake is van publieksaantrekkende functies.

### **2.6.3. Acties**

1. Het Stadsgewest ondersteunt actief een aantal planprocessen binnen de gemeenten met inhoudelijke inbreng en het verzorgen van workshops.
2. Workshops worden georganiseerd over actuele onderwerpen betreffende milieu-inbreng in ruimtelijke plannen.

<sup>6</sup> Naast MIRUP wordt ook wel gewerkt met zgn. MILO, gebiedsgericht milieubeleid.

### **3. Middelen: inzet mensen en geld**

De activiteiten van het Milieuplan worden gerealiseerd door:

- a. inzet van menskracht en middelen, binnen de begroting van het Stadsgewest Haaglanden (de begroting wordt jaarlijks in juni door het Algemeen bestuur vastgesteld)
- b. subsidies (zoals die voor Externe veiligheid, lucht).

Daarnaast kan sprake zijn van inzet van menskracht vanuit de gemeenten, zoals voor deelname aan regionale werkgroepen.

In de jaarlijks op te stellen jaarprogramma milieu wordt concreet aangegeven welke projecten en activiteiten met deze middelen worden uitgevoerd.

## **Bijlage:** **Afkorting- en begrippenlijst.**

**Audit:** een onderzoek naar de kwaliteit van processen, producten of diensten.

**BANS-klimaatconvenant:** om de beïnvloeding van het klimaat een halt toe te roepen zijn er vele initiatieven ontwikkeld. Een ervan is de subsidieregeling BANS klimaatconvenant. Lokale overheden konden op basis hiervan subsidie aanvragen om hun klimaatbeleid te intensiveren.

**BDU:** Wet brede doeluitkering verkeer en vervoer. Hiermee wordt beoogd een belangrijke verbetering te bereiken in de realisering van het verkeer- en vervoerbeleid op regionaal niveau in samenhang met dat op landelijk niveau.

**BOR:** Bereikbaarheidsoffensief Randstad

### **Maatregelenpakket luchtkwaliteit:**

A- Het speerpuntenpakket:

- alle bussen en nieuwe regiotaxi's voorzien van roetfilters;
- de realisatie van aardgasvulpunt(en) in de regio en schoner gemeentelijk wagenpark stimuleren;
- afspraken t.b.v. milieuzonering van (vracht)verkeer in de binnensteden coördineren;
- vernieuwende promotie-campagnes voor OV- en fietsgebruik;
- bij het Rijk aandringen op invoering snelheidsverlaging met trajectcontrole op verdere rijkswegtrajecten in de regio;
- duurzame concessieverlening in het OV;
- het besluit steunen op rijksniveau voor de implementatie van een landelijke prijs per gereden kilometer in 2012;
- een quick scan doen naar extra kosten van inpassing en herinrichting van het regionaal wegennet inclusief de wegenprojecten uit de Regionale Nota Mobiliteit Haaglanden;
- besluit over toekenning exploitatiemiddelen aan een experiment met de pakjestrans;
- nader onderzoek naar de effecten van de omleiding van het vrachtverkeer van de A4 uit Leiden via de Norah in plaats van via de A12;
- haalbaarheidsonderzoek duurzame energievoorziening in Haaglanden.

B-pakket: aanvullend maatregelenpakket:

- versneld uitvoeren van ontbrekende schakels in het regionaal fietsnetwerk (o.a. 7 grote fietsprojecten);
- studie en uitwerking P&R/transferta (grootschalige overstapvoorzieningen);
- verbeteren ketenvoorzieningen auto/fiets/OV (kleinschalige overstapvoorzieningen);
- verbeteren van (hoogwaardig) openbaar vervoer;
- realiseren dynamische route informatiesystemen bij 300 haltes en verbeteren toegankelijkheid haltes;
- parkeerbeleid, vervoersmanagement en Reisinformatie & ICT.

**EPL:** Energie Prestatie op Locatie is een instrument van de overheid om het primair verbruik van fossiele brandstoffen in bouwlocaties te verlagen. De EPL kent een schaal van 0 tot 10, waarbij 10 staat voor een ideaalsituatie waarbij geen fossiele brandstoffen worden gebruikt. Bij de aanleg van een aardgas- en elektriciteitsnet op een nieuwbouwlocatie waar de woningen voldoen aan een Energieprestatienormering van 1,0 én zijn voorzien van een CV-ketel is de EPL 6,0.

**CO<sub>2</sub>kansenkaart:** dit is een plattegrond van een gebied waarop is aangegeven waar de beste kansen liggen voor energiebesparing. De kaart kan worden gebruikt bij beslissingen over de energievoorziening bij plannen voor nieuwbouw en herstructurering.

**Energietransitie:** Transitieactieplan "Meer met energie" van de Task force Energietransitie beschrijft de route beschreven waarlangs Nederland in 50 jaar de CO<sub>2</sub>-uitstoot met 50% kan verminderen. Het plan is het resultaat van samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven, wetenschap en maatschappelijke

organisaties en benoemt concreet hoe Nederlandse bedrijven nationaal en internationaal het voortouw kunnen nemen bij de noodzakelijke energietransitie. De route naar een duurzame energiehuishouding bestaat uit 26 transitiepaden, die zijn geselecteerd uit een totaal van meer dan 80. Ieder pad bestaat uit concrete projecten en ondersteunende activiteiten op het gebied van energiebesparing, schone fossiele brandstoffen (waaronder biogas en waterstof) en duurzame energie (zoals biomassa, wind- en zonne-energie). In de afgelopen jaren zijn al diverse projecten gestart.

**Groene stroom:** groene stroom is stroom opgewekt door verbranding van niet-fossiele brandstoffen als biomassa en afval. NB. Natuurstroom is stroom opgewekt door wind water en zonne-energie.

**Hoofdpijnennotitie Regionaal Milieuplan Haaglanden 2006-2010:** Hoofdpijnennotitie, vastgesteld in het Dagelijks Bestuur van het Stadsgewest Haaglanden op 21 december 2005, die als basis dient voor het nieuwe Regionale Milieuplan Haaglanden.

**ICT:** Informatie- en communicatietechnologie

**In betekenende mate** in het NSL: alleen grote ruimtelijke projecten die in betekenende mate de luchtkwaliteit verslechteren worden nog indirect getoetst aan de Europese normen voor luchtkwaliteit. Het gaat hierbij om grote projecten.

**Kleursporen:** Omgevingswetten worden onderscheiden in 5 categorieën:

Grijze regels, voornamelijk van belang voor bedrijven, zoals Wet milieubeheer

Rode regels, die over ruimtelijke ordening gaan, zoals Woningwet en Wet ruimtelijke ordening

Groene regels, die over natuurbescherming gaan, zoals de Flora- en faunawet

Blauwe regels, die te maken hebben met water, zoals de Wet verontreiniging oppervlaktewateren

Agrarische regels, die van belang zijn voor de agrarische sector, zoals de Bestrijdingsmiddelenwet.

**LOB:** project Locatieontwikkeling en Bereikbaarheid gaat over bouwpotenties rond stationslocaties en langs Openbaar Vervoerlijnen in de regio. Knooppuntontwikkeling is het oogmerk, vanuit een groeiend besef dat verstedelijking en verbetering van de infrastructuur hand in hand moeten gaan. Parallel aan het traject van het LOB is het Zuidvleugelproject Stedenbaan gestart.

**MILO:** milieukwaliteit in de leefomgeving. Het doel van MILO is een betere afstemming tussen milieubeleid en ruimtelijk beleid, door gebiedsgericht te werken aan milieukwaliteit.

**MIRUP:** instrument om milieu in ruimtelijke plannen in te brengen. Het biedt handvatten om samenwerking tussen verschillende disciplines gestalte te geven en kansen hiervoor in beeld te brengen. Tevens geeft het MIRUP inzicht in ruimtelijke planprocessen en ontwikkelingen.

**Mobiliteitsmanagement:** mobiliteitsmanagement is het organiseren van slim reizen. De reiziger wordt geprikkeld alternatieven voor de auto te gebruiken als fiets, openbaar vervoer, gebruik van P+R, of telewerken.

**Modal shift:** term om aan te geven dat een deel van het vervoer over de weg door andere vormen van vervoer wordt vervangen, met name vervoer per spoor en per schip. Modal shift wordt gezien als middel om de nadelen van wegvervoer, zoals filevorming en luchtverontreiniging, tegen te gaan.

**Passief bouwen:** zo bouwen dat slechts een minimum aan energie nodig is voor woonverwarming door zeer goede isolatie, zuidorientatie en hoogwaardige ventilatie met warmteterugwinning

**Plan MER:** Vanaf 21 juli 2004 moet de Europese richtlijn Strategische milieubeoordeling (SMB) over de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's in de Lidstaten van de EU worden toegepast. Het is bedoeld om milieueffecten van plannen en programma's tijdens de voorbereiding ervan in beeld te brengen in de vorm van een milieuraapport. De genoemde wijzigingen in hoofdstuk 7 Wet Milieubeheer (Wm) en de wijziging Besluit m.e.r. traden in september 2006 in werking. In

de Nederlandse regelgeving is de naam SMB vervallen. In hoofdstuk 7 Wm wordt i.h.k. van de EUrichtlijn SMB alleen nog gesproken over een milieueffectrapport dat betrekking heeft op een plan (plan-MER).

**Risicokaart:** De risicokaart is een communicatie-instrument. Op de kaart staan diverse soorten risico's, zoals risico's voor ongevallen met gevaarlijke stoffen. De overheid heeft bepaald welke informatie wel en welke niet op de risicokaart wordt getoond. De kaart wordt ook gebruikt bij het maken van beleid, bijvoorbeeld bij de aanleg van een nieuwe woonwijk of een bedrijventerrein. De informatie op de risicokaart is afkomstig uit een landelijke databank, waarin de risicogegevens van alle gemeenten, provincies en het rijk verzameld worden. Met behulp van een kaartviewer worden de actuele risicogegevens getoond op deze site.

### **RSP**

Regionaal Structuurplan Haaglanden: momenteel wordt gewerkt aan een vervolg op het RSP van 2002.

**Stedenbaan:** het Zuidvleugelproject Stedenbaan is gericht op het verbeteren van het regionaal treinvervoer . . . . . woningbouw, voorzieningen en kantoren. De doelstellingen van het LOB-project sluiten hier naadloos op aan.

### **Wet gemeenschappelijke regeling (WGR) en WGR-plus**

Op 18 februari 2004 is door het algemeen bestuur van het Stadsgewest Haaglanden met algemene stemmen een besluit genomen over de taken van het Stadsgewest. Dat was een belangrijk markeringspunt voor de positie van het Stadsgewest. Met het in werking treden van de Wgr-plus is een tweede belangrijk markeringspunt gezet.. De Wgr-plus betekent een einde aan het steeds verlengen van de Kaderwet bestuur in verandering. De voormalige Kaderwetgebieden zijn nu ondergebracht in de Wgr, waardoor de bestuurlijke hoofdstructuur bestaande uit Rijk, provincie en gemeenten niet behoefde te worden aangetast.

De voormalige Kaderwetgebieden, nu plusregio's, hebben binnen de Wgr een bijzondere positie. Rijk en provincies kunnen rechtstreeks bevoegdheden aan deze regio's toekennen. Verschillende taken en bevoegdheden zijn ook bij of krachtens (sector)wet(ten) toegekend door het Rijk. Verlengd lokaal bestuur betekent dat de banden en relaties met de gemeenten van belang zijn. Samenwerking in het Stadsgewest heeft met name betrekking op het komen tot regionaal beleid en uitvoeringsafspraken. Verder verhoogt samenwerking met oog op een eensgezind optreden de slagkracht en slaagkans van het openbaar bestuur in de regio.

